

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/135/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8811210403
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 06. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8811210403.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a sudcov JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Antónie Kandravej v právnej veci navrhovateľa Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176 proti odporkyňi O. W., nar. XX.X.XXXX, bytom N. XXX, C., o zaplatenie 1432,34 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 4C 252/2011-23 zo dňa 13.3.2012 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok v zamietavom výroku a výroku o trovách konania.

II. Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom zaviazal odporkyňu uhradiť navrhovateľovi nesplatenú časť úveru vo výške 544,71 Eur spolu s príslušným úrokom z úveru vo výške 574,67 Eur a s úrokom z omeškania vo výške 0,024 % denne zo sumy 1119,38 Eur od 26.5.2009 do dňa zaplatenia, ako aj uhradiť trovy konania vo výške 48,14 Eur, a to všetko jej povolil uhradiť v mesačných splátkach po 30 Eur splatných vždy každého 25-teho dňa toho ktorého mesiaca k rukám navrhovateľa začínajúc dňom 1.4.2012 pod následkami straty výhody splátok.

V prevyšujúcej časti o úroky nad 13,88% pre rozpor s dobrými mravmi a o zmluvnú pokutu ako súčasť celkového sankčného mechanizmu ako neprijateľného prvostupňový súd návrh zamietol.

Navrhovateľ v odvolaní navrhol rozsudok zmeniť a návrhu v celom rozsahu vyhovieť.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec bez nariadenia pojednávania (§ 214 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Predmetom preskúmania rozsudku súdu prvého stupňa nebol výrok o vyhovení žalobe, ktorý nebol odvolaním napadnutý a nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods. 2 O.s.p.).

Prvostupňový súd vychádzal zo skutkového stavu, ktorý má oporu vo vykonanom dokazovaní. Prvostupňový súd správne vyhodnotil zmluvné podmienky v preskúmanom rozsahu ako odporujúce dobrým mravom. Odvolací len pripomína, že judikatúra súdneho dvora nepodporuje modifikáciu zmluvnej podmienky do nejakej prijateľnej podoby zo strany súdu (porov. rozsudok Súdného dvora Európskej únie C- 618/2012 Banco Espanol de Crédito SA zo dňa 14.6.2012, cit.: „Článok 6 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že mu odporuje právna úprava členského štátu, akou je článok 83 legislatívneho dekrétu 1/2007 o prepracovaní všeobecného zákona o ochrane

spotrebiteľov a užívateľov a ďalších doplnujúcich zákonov (Real Decreto Legislativo 1/2007 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley General para la Defensa de los Consumidores y Usuarios y otras leyes complementarias) zo 16. novembra 2007, ktorá vnútroštátnemu súdu umožňuje v prípade, že rozhodne o neplatnosti nekalej podmienky, ktorá je súčasťou zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, doplniť uvedenú zmluvu tým, že zmení obsah tejto podmienky.“ Odvolací súd však vzhľadom na rozsah suspenzívneho účinku odvolania nemohol preskúmať vyhovujúci výrok (§ 206 ods. 1 O.s.p.).

O tom, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, a to zmluvu o spotrebiteľskom úvere, by nemali byť žiadne pochybnosti. Zjavne ide o štandardnú formulárovú typovú zmluvu.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „ZoOS“) v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, t.j. 10.12.2007 cit.: „Každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.“

Ako vyplýva z obsahu spisu odporkyňa čerpala úver vo výške 829,85 Eur (25 000,-Sk). Zaviazala sa k úhrade poskytnutého úveru v 60-tich mesačných splátkach po 28,51 Eur (859,-Sk). Konečná výška úveru s odplatom bola naformulovaná vo výške 1 710,81 Eur (51 540,-Sk).

Odvolací súd sa stotožňuje so záverom prvostupňového súdu o tom, že súdna kontrola mohla byť vykonaná aj vo vzťahu k cene úveru.

Odvolateľ poukazuje na ust. § 53 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a uvádza, že úroky ako cena sú vyňaté zo súdnej kontroly.

V tomto smere je potrebné poukázať na to, že uvedené platí v zmysle cieľov smernice Rady 93/13 EHS (čl. 3, 4) o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách („smernica“) len za stavu, ak je cena plnenia uvedená transparentne a zrozumiteľne (porov. uznesenie Súdného dvora Európskej únie C-76/10 POHOTOVOSTĚ, s.r.o./KORČKOVSKÁ zo dňa 16.11.2010).

V danom prípade zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá medzi účastníkmi konania neobsahuje údaj o úrokoch, ale len údaj o výške mesačnej splátky vo výške 859,-Sk (čl. 4). Ani Úverové zmluvné podmienky spoločnosti HOME CREDIT SLOVAKIA, a.s., na ktoré zmluva o spotrebiteľskom úvere poukazuje ako na svoju neoddeliteľnú súčasť, neobsahujú žiadnu úrokovú sadzbu (čl. 4-5). Z Hlavy 5 § 1 veta prvá je zrejmé, že „Výška úroku sa zistí ako rozdiel súčiny výšky mesačnej splátky zníženej o výšku poplatku za vedenie úverového účtu a v prípade poistení o výši úhrady za poistení, a počtu splátok a výšky poskytnutého úveru (viď údaje v ÚZ).“

Podľa § 4 ods. 4 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoSÚ“) v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere „od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.“

Uvedené ustanovenie je v súlade s čl. 8 smernice, ktorá umožňuje členským štátom prijať právnu úpravu nad rámec smernice a takéto ustanovenie pôsobí dostatočne sankčne a odradzujúco. Úroky popri údajoch o celkových nákladoch (RPMN) majú svoje opodstatnenie, pretože úroky vyjadrujú cenu hlavného predmetu plnenia.

Účelom právnej úpravy (§ 4 ods. 4 ZoSÚ) je bez akýchkoľvek pochybností aj poskytnutie ochrany spotrebiteľovi. Ten má totiž právo byť informovaný o výške úrokov z úveru a poplatkoch. Navrhovateľ ako dodávateľ má preto zákonnú povinnosť v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť údaj o výške úrokov a poplatkov. A to priamo v zmluve so sankciou straty práva na úroky a poplatky v zmluve neuvedené (§ 4 ods. 4 ZoSÚ). Informácia spotrebiteľa o úrokoch a poplatkoch má podstatný význam z dôvodu, že prispieva k transparentnosti trhu a umožňuje spotrebiteľovi poznať rozsah svojho záväzku. Odporkyňa však túto možnosť nemala, keďže výška úroku a poplatkov nie je uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere (porov. tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 245/2010).

Odvolačný súd sa v celom rozsahu stotožňuje so záverom prvostupňového súdu, že predmetom súdnej kontroly musí byť celý sankčný mechanizmus za rovnaké porušenie povinnosti a že zmluvná pokuta 8% z dlžnej sumy popri už po siedmych dňoch popri ďalšej pokute 5% po 6 mesiacoch je neprimerane vysoká. K tomu nemožno prehliadať aj nárok na úroky z omeškania za totožné porušenie povinnosti, čím sa sankcia navýši do neprimeranej výšky.

Odvolačný súd však poukazuje na ďalšiu významnú skutočnosť. Zmluvná pokuta odporcu nemôže zaväzovať, pretože nie je obsiahnutá v žiadnom akte, ktorý by odporcu zaväzoval. Takýmto aktom nie sú ani všeobecné obchodné podmienky, ktoré nie sú podpísané (§ 40 ods. 1, 3 OZ ; porov. 2Cdo 245/2010) a navyše bez platnej inkorporačnej doložky.

Podľa § 40 ods. 3 OZ písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou; ak právny úkon robia viaceré osoby, nemusia byť ich podpisy na tej istej listine, ibaže právny predpis ustanovuje inak. Podpis sa môže nahradiť mechanickými prostriedkami v prípadoch, keď je to obvyklé.

Úverové podmienky odporkyňa nepodpísala a odvolací súd sa preto stotožňuje s názorom prvostupňového súdu, že pre nedodržanie zákonom vyžadovanej písomnej formy nejde o platný právny úkon. „Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne výmenných listoch, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli. V konaní nebola zo strany účastníkov doložená rozhodcovská zmluva vo forme osobitnej zmluvy. Základná podmienka pre konštatovanie existencie rozhodcovskej zmluvy vo forme rozhodcovskej doložky k zmluve je písomná forma. Písomná forma je zachovaná, ak je obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami. (rozhodnutie vo veci 2Cdo 245/2010).“

Odhládnuv od nedostatku písomnej formy odvolací súd už v minulosti judikoval, že všeobecné obchodné podmienky, ak sa majú stať súčasťou zmluvy, môže sa to udiať prostredníctvom transparentnej inkorporačnej doložky. Netransparentnú inkorporačnú doložku zároveň judikoval ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. O netransparentnú inkorporačnú doložku ide aj vtedy, ak ju súd uvedie menším písmom ako zmluvné podmienky predstavujúce podstatné zložky zmluvy.

K tomuto názoru pristúpil odvolací súd z dôvodu, že práve inkorporačná doložka môže privodiť závažné následky pre spotrebiteľa a predmetná vec je toho príkladom. Spotrebiteľ sa môže domnievať (postačí hrozba takéhoto rizika), že menšie písmo obsahuje text, ktorému nemusí pripisovať až tak dôležitý význam. V spojení s úplne miniatúrnym písmom, pri čítaní ktorého sa stráca orientácia a vyžadujú sa pomôcky (lupa, pravítko a pod.), práve menšie písmo môže spotrebiteľa odradiť od sústredenia sa pri uzatváraní zmluvy.

Ide o nevhodné predkladanie zmluvných podmienok a uvedenie menšieho písma hodnotí odvolací súd ako nepochopiteľný a ako nie dobrý úmysel, ktorému za žiadnych okolností nemieni poskytnúť ochranu. K drobnému písmu porov. nálež I. ÚS 342/09 (ČR). V bežnom živote sa zväčšenému textu pripisuje záujem autora pripísať mu väčší význam. Opačne text s menším písmom môže indikovať menej podstatný obsah zmluvy. V spojení s rozsiahlymi podmienkami písané takmer nečitateľným drobným

písmom tak existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ podcení takúto časť textu.

Neprijateľné podmienky nie sú taxatívne vypočítané a súdna prax ich môže judikovať so zreteľom na skutkové a právne okolnosti prípadu. Súdny členský štát môže judikovať, ktoré zmluvné podmienky sú nekalé (porov. C 237/02, Freiburger Kommunalbauten cit. „Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka, ako je tá, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 93/13 ako nekalú.“

Neprijateľná inkorporačná doložka nemohla privodiť viazanosť všeobecných obchodných podmienok, a teda ani ustanovení o zmluvnej pokute. Správne preto prvostupňový súd nepriznal plnenie zo zmluvnej pokuty.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok ako vecne správny (§ 219 O.s.p.).

Úspešnej odporokyni v odvolacom konaní trovy nevznikli a tomu zodpovedá aj výrok o nepriznaní trov odvolacieho konania postupom podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.